

FACTSHEET

Evaluatie inzet SPV'er

William Schrikker
Jeugdbescherming
& Jeugdreclassering

De pilot Innovatieve Psychiatrie is in 2016 bij Jeugdbescherming Regio Amsterdam gestart en afgerond in 2023. De pilot is geëvalueerd. De belangrijkste bevindingen lees je in deze factsheet.

Door: Monique de Wilde en Nelleke Hilhorst

**Samenvattend cijfer
voor inzet SPV'er in
werkwijze**

8,2

De pilot

Wat was de aanleiding van de pilot? En het doel?

Aanleiding van de pilot was dat we dagelijks zagen dat de ontwikkeling van kinderen sterk beïnvloed wordt door persoonlijke problemen van ouders. Zij ervaren door verschillende risicofactoren stress en komen niet meer toe aan het opvoeden. Wanneer een ouder in onze gezinnen hiermee kampt, ervaren de gezinsmanager de begeleiding van het gezin als moeizaam. In de pilot zetten de gezinsmanagers tijdens het eerste gezinsgesprek een sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV'er) in die alle volwassen ouders/opvoeders screent. Via psycho-educatie worden de opvoeders doorgeleid naar de juiste Volwassen GGZ en krijgen daarmee tools om hun opvoedersrol weer beter invulling te geven. Door deze samenwerking en verbinding met de volwassen GGZ worden gezinspatronen doorbroken en voorkomen we transgenerationale overdracht van problematiek. De kracht van de SPV'er ligt met name in het herkennen van onveiligheid dat voorkomt uit GGZ-problematiek.

Rol SPV'er

Wat doet de SPV'er?

De SPV'er is onderdeel van het basisteam. Hij denkt mee in het MDO en gaat met de jeugdbeschermer mee op huisbezoek (in Amsterdam bij 67% van alle nieuwe gezinnen). Na het huisbezoek reflecteert de SPV'er met de gezinsmanager op wat opvalt en helpt bij het duiden van gedrag van ouders en motiveert – waar nodig - ouders voor een GGZ behandeling. Ook helpt de SPV'er mogelijke psychiatrische beelden te herkennen. En licht hij toe wat het eventuele beeld voor gevolgen kan hebben voor hun rol als opvoeder. Hij biedt op maat collegiaal consult aan en geeft handvatten en advies aan de gezinsmanagers in het omgaan met en begrijpen van dit gedrag – mede in relatie tot veiligheid.

FACTSHEET

Evaluatie inzet SPV'er

Opmerkelijk

Wat merkt de SPV'er op?

- Bij ruim 4 op de 5 gezinnen is mogelijk sprake van onbegrepen gedrag;
- Bij 64% is sprake van een (vermoeden) van psychiatrische problematiek bij een van de ouder(s) waaronder verslaving (27%) of persoonlijkheidsproblematiek (34%). Maar met name is sprake van andere psychiatrische problematiek (46%);
- Bij het merendeel van de gezinnen (82%) is sprake van (een vermoeden) van systeemproblematiek en
- Bij een derde van de gezinnen waar in eerste instantie een vermoeden was van psychiatrie is na onderzoek een DSM diagnose door de GGZ gerealiseerd en/of is een persoon in GGZ behandeling. Indien een doorverwijzing nog niet gerealiseerd was kwam dit doordat de ouder niet gemotiveerd was of weigerde mee te werken of de ouder stond op een wachtlijst.

Uitdagingen

Wat zijn de uitdagingen voor 2024 en verder?

We willen graag zorgdragen voor structurele financiering. Nu is alleen 2024 gedekt door de gemeente en zorgverzekeraar. Daarbij zijn er ook landelijke vraagstukken:

- De afbakening van behandeling en consultatie. Wie financiert op basis waarvan: biedt consultatie als betaaltitel mogelijkheden voor financiering van deze domein overstijgende werkwijze?
- Inbedding van de ontwikkelde werkwijze SPV'er binnen de regionale veiligheidsteams (toekomstscenario) en juridische zaken als privacy, klachtrecht ed.

FACTSHEET

Evaluatie inzet SPV'er

Aanbevelingen en conclusies

Aanbevelingen

Wat zijn de aanbevelingen voor de borging en de werkwijze van de SPV'er?

- Laat het een vast onderdeel van de organisatie worden, geïntegreerd in de werkwijze. Verplichting voor gezinsmanagers om tenminste 1x in de analysefase een SPV'er mee te nemen naar een gezin.
- Oplossen privacy probleem (SPV'er kan meekijken in rapportages). Dan zijn ze beter op de hoogte en kunnen ze (nog) beter advies geven.
- SPV'er rol blijven spelen in opleiding nieuwe medewerkers GI.
- Meer kennisoverdracht over volwassenenpsychiatrie en hoe ermee om te gaan tijdens teamoverleg.

Conclusies

Wat zijn de conclusies?

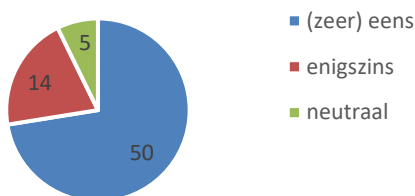
- Heel tevreden over de toegankelijkheid, laagdrempeligheid, veel expertise en prettige samenwerking met onze SPV-ers. SPV'er is betrokken, bekwaam, beschikbaar, geeft op een leuke manier zijn kennis door.
- Rol van de SPV in het toekomstscenario door ontwikkelen.
- De SPV'er is een hele waardevolle toevoeging in de lastige gesprekken die we soms met ouders moeten voeren. De SPV kan, beter dan ik, ouders motiveren om behandeling aan te gaan. Het is ook fijn dat de SPV zich richt op de ouders, en wij op de kinderen.
- De inzet van de SPV'er geeft mij regelmatig nieuwe inzichten. Dit maakt dat we ook nieuwe en andere lijnen kunnen inzetten om de veiligheid te vergroten. Ook in de samenwerking met andere professionals helpt het als de SPV'er mee is.
- Goed om meningen/gedachten mee uit te wisselen en meer achtergrond informatie te krijgen over gedragingen en of diagnose van ouders. Waardevol om bij de casuïstiek te hebben.
- Ze sluiten goed aan bij de gezinnen, helpen echt met het oog hebben voor de volwassenen en hebben veel extra kennis. Mijn psychiatrische kennis is aardig bijgespijkerd.

FACTSHEET

Evaluatie inzet SPV'er

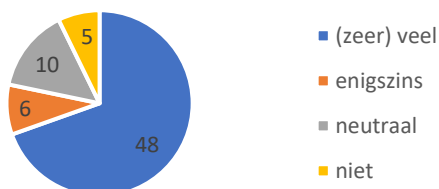
Resultaten

SPV'er zorgt voor beter zicht op problematiek ouder(s)

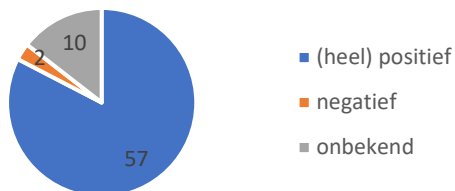
- Bij veel gezinnen gaat het om volwassen problematiek. Eindelijk hebben we een handvat hiervoor.
- Het gedrag van ouders wordt in de context geplaatst, hierdoor is er beter zicht op het onbegrepen gedrag.
- Ik voel mij veiliger in gesprekken met ouders waarbij (vermoedelijk) sprake is van psychiatrie. Ook gaat motiveren van ouders tot psychische hulp makkelijker door de SPV'er mee te nemen in gesprekken.

SPV'er helpt in bejegening volwassenen

- SPV'er komt met concrete voorbeelden hoe je vragen kunt stellen of wat voor houding passend is.
- Door SPV'er meer bewust van de (on)mogelijkheden van ouders, hoe te bejegenen, wat te verwachten.
- SPV'er kan heel goed aansluiten bij ouders die in de war zijn of waarbij sprake is van psychiatrie of een vermoeden van.
- Voor ouders kan het echt een verschil maken om iemand te ontmoeten die vooral ook oog heeft voor hun problematiek.

Waardering ouders van SPV'er tijdens huisbezoek

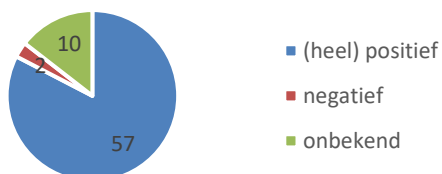

- Ouders voelen zich serieus genomen in hun problematiek.
- Van te voren is er vaak weerstand bij ouders, maar de SPV'er kan er in een gesprek goed mee omgaan.
- Ouders vinden het vaak prettig dat iemand hen goed begrijpt, goede vragen kan stellen en ook hen (of de andere ouder) kan helpen om GGZ hulp op te starten.

FACTSHEET

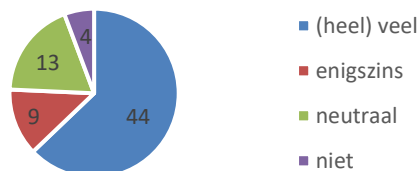
Evaluatie inzet SPV'er

SPV'er heeft toegevoegde waarde bij analyse van oorzaken van problemen gezin tijdens MDO

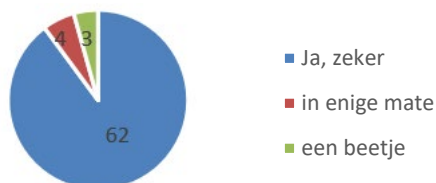
- De SPV-ers kunnen goede tips geven en aanvullende informatie over een ziektebeeld van de ouders, waardoor de gezinsplannen vollediger zijn.
- SPV-ers zijn toegerust met andere kennis. Dit maakt dat zij soms een verdiepende analyse slag kunnen maken, of gedrag anders kunnen ondertitelen wat maakt dat we tot andere inzichten komen.
- SPV'er ziet snel patronen en kan dit duidelijk verwoorden.
- Onze SPV'er heeft altijd wel verdiepende vragen over de manier waarop wij ouders meenemen of juist niet meenemen. Dit zet mij meer aan het denken voor ik een keuze maak.

De samenwerking met de SPV'er vergroot het plezier en de voldoening in het werk

- Begrijpen en hierdoor efficiënter helpen, draagt ontzettend bij aan het toenemen van het plezier en de voldoening in ons werk.
- Vooral zware cases (complexe scheidingen) kunnen emotioneel zwaar zijn; steun van SPV'er maakt werk lichter en verdraagbaarder.
- De expertise maakt mij beter en krachtiger en dat zorgt gelijk voor meer plezier en voldoening.
- Ik ervaar de samenwerking als prettig en leerzaam. Hierdoor neemt het plezier in mijn werk toe.

De samenwerking met de SPV'er moet integraal onderdeel van de werkwijze van JBRA blijven

- De SPV'er is een heel belangrijk onderdeel van het team en mijn werkwijze geworden. Ze zijn steunend en met hen kom je sneller tot de kern van problematiek.
- De moeizame samenwerking tussen volwassen GGZ en de jeugdhulpverlening is verbeterd door de inzetbaarheid van een SPV'er.
- Ik vind de SPV'er in ons werk onmisbaar, zeker gezien zo veel ouders last hebben van psychi(atri)sche problematiek of verslaving.
- Het maakt de zorg die we verlenen integraler, kwalitatief beter en helpt als zeer ondersteunend.

 Meer weten? De uitgebreide rapportage inzet SPV'er vind je [hier](#), meer over de werkwijze SPV'er lees je [hier](#) en drie voorbeeldcasussen vind je [hier](#).